

Ενισχυτικές δόσεις εμβολίων Covid-19

Τον τελευταίο καιρό αυξάνεται η συζήτηση για την ανάγκη ενισχυτικής δόσης εμβολίου Covid-19. Ενώ για τον γενικό πληθυσμό φαίνεται ότι ακόμα είναι σχετικά νωρίς για να έχουμε σαφή εικόνα, σε ομάδες ασθενών που είναι και οι πιο ευάλωτες τα στοιχεία είναι πιο ξεκάθαρα. Οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Γκίκας Μαγιορκίνης** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν αυτά τα στοιχεία.

Ενισχυτική δόση εμβολίων σε ανοσοκατεσταλμένους

Σε αυτήν την ομάδα ασθενών φαίνεται ότι θα υπάρχει προτεραιότητα για ενισχυτική δόση. Όπως αναφέρεται και στο 14^ο κεφάλαιο του πράσινου βιβλίου για τα εμβόλια στην Αγγλία τα υπάρχοντα στοιχεία δείχνουν ότι η πλειονότητα των ανοσοκατεσταλμένων αναπτύσσουν επαρκή ανοσολογική απόκριση. Οι ανοσοκατεσταλμένοι θα πρέπει ως γενικό κανόνα, ανάλογα και με τις ανάγκες της θεραπευτικής τους αγωγής, να ολοκληρώνουν τον εμβολιασμό τους αν είναι δυνατόν 14 ημέρες πριν την επαγωγή της ανοσοκαταστολής. Σε αυτή την ομάδα ασθενών φαίνεται ότι υπάρχουν οι πρώτες ενδείξεις ότι η μέτρηση των αντισωμάτων έναντι της πρωτεΐνης της ακίδας θα χρησιμοποιηθούν για την απόφαση λήψης της ενισχυτικής δόσης. Αν και ακόμα δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να συσχετίζουν επίπεδα αντισωμάτων με την αναμενόμενη προστασία από λοίμωξη SARS-CoV-2, η μέτρηση των αντισωμάτων έναντι της ακίδας 28-42 ημέρες μετά την ολοκλήρωση της τελευταίας δόσης θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός απόφασης για την ενισχυτική δόση.

Ενισχυτική δόση εμβολίων στον γενικό πληθυσμό

Εδώ τα στοιχεία είναι λιγότερο ξεκάθαρα και θα χρειαστεί ακόμα χρόνος για να έχουμε επαρκή δεδομένα για την αναγκαιότητα ενισχυτικής δόσης.

Τα στοιχεία που έρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο δείχνουν ότι η αποτελεσματικότητα των εμβολίων παραμένει υψηλή ακόμα και για το στέλεχος Δέλτα. Ωστόσο αυτό που θα πρέπει να σημειωθεί είναι ότι η στρατηγική που επιλέχθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν αυτή της καθυστέρησης της δεύτερης δόσης η οποία έχει τα εξής 2 πλεονεκτήματα: 1) αυξάνεται η πρωταρχική ανοσία ταχύτατα σε πληθυσμιακό επίπεδο επιτυγχάνοντας ταχύτερα το πρώτο βήμα του τείχους ανοσίας, 2) η καθυστέρηση της δεύτερης δόσης καταλήγει σε πιο ώριμες και ευρείες ανοσολογικές αποκρίσεις όπως έχουν δείξει χρόνια μελετών σε εμβολιαστικά σχήματα και επιβεβαιώνονται και στην περίπτωση των εμβολίων Covid-19. Η στρατηγική του Ηνωμένου Βασιλείου έδωσε ταχύτερη πληθυσμιακή κάλυψη στην εκκίνηση αλλά και ανώτερης ποιότητας εμβολιαστική κάλυψη σε βάθος χρόνου λόγω της καθυστέρησης της δεύτερης δόσης. Το γεγονός ότι οι πρόσφατες μελέτες στο Ισραήλ έδειξαν χαμηλότερη αποτελεσματικότητα έναντι της μετάλλαξης Δέλτα από ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο πιθανώς να οφείλεται στην καθυστέρηση της δεύτερης δόσης, αν και προς το παρόν δεν έχουμε δει την ανάλυση των δεδομένων του Ισραήλ σε δημοσίευση σε περιοδικό με κριτές.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ενισχυτική δόση αρκετούς μήνες αργότερα θα επάγει ανοσολογικές αντιδράσεις μεγαλύτερης γκάμας και ισχύος, αυτό λένε όλες οι μελέτες

εμβολιασμών σε όλα τα εμβολιαστικά σχήματα και επαληθεύεται και από μελέτες στα συγκεκριμένα εμβόλια. Το κατά πόσο αυτό θα χρειαστεί στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα στις χώρες και τους εμβολιασθέντες που ακολούθησαν το κλασικό σχήμα αναμένεται να διαλευκανθεί τους επόμενους μήνες. Ένα ξεχωριστό ερωτηματικό είναι οι αναρρώσαντες που εμβολιάστηκαν καθότι ήδη διαφαίνεται ότι η ποιότητα της ανοσολογικής απόκρισης του συνδυασμού φυσικής νόσου και εμβολίου έχει καλύτερο προφίλ από τα κλασικά εμβολιαστικά σχήματα. Τέλος, ακόμα δεν έχουμε επαρκή στοιχεία για αναμνηστικές δόσεις που θα καλύπτουν μεταλλαγμένα στελέχη, ωστόσο κάποιοι θεωρούν ότι θα είναι απαραίτητες στο μέλλον με δεδομένη την ικανότητα του ιού να μεταλλάσσεται.